

Svar på skriftligt spörsmål SSS 235/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om postservicen med tanke på försörjningsberedskapen

Till riksdagens talesman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den ministersom saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 235/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Suna Kymäläinen /sd:

Är regeringen medveten om den risk som ändringen posttjänsterna orsakar vårt lands försörjningsberedskap,

har regeringen gjort tillräckliga överväganden om vilka följderna kan bli om Posti med tvingande lagstiftning åläggs överlämna sitt adressregister till övriga aktörer utan några begränsningar,

varför ålägger regeringen inte alla postföretag att ta hand om adressändringar och att leverera försändelser till mottagarna utan dröjsmål,

hur ämnar regeringen hindra att det tvingande anskaffningsförfarande som ingår i lagen inte är en återgång till 1930-talets landsortspostiljoner, en situation som regeringen redan tidigare rättat till på 1930-talet och

hur kan regeringen i strid med andan i 18 § i grundlagen där den offentliga makten ges en förpliktigande strävan att garantera alla medborgare rätt till arbete genom sitt agerande orsaka att 3 000 personer mister jobbet och samtidigt orsaka en betydande försämring av försörjningssäkerheten?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I postlagen finns förberedelser för undantagstillstånd genom bestämmelsen om postföretagets bereskapsskyldighet (64 §). Ett postföretag ska genom beredskapsplanering och genom att skapa beredskap för undantagsförhållanden se till att dess verksamhet fortsätter så ostört som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1080/1991) samt i störningssituationer under normala förhållanden. Dessutom innehåller 65 § i lagen närmare bestämmelser om beredskap och 66 § i lagen har bestämmelser om kostnader som föranleds av beredskap. Posti Ab som erbjuder samhällsomfattande tjänster har sin grund för beredskap inför undantagsförhållanden i skick. Posti Ab har ingått avtal om beredskapen med försvarsmakten och det förslag till ändring av postlag som nu behandlas av riksdagen inverkar inte på detta avtal. Den flexibilitet som propositionen till postlag innebär skulle öka Posti Ab:s möjligheter att bereda sig på undantagstillstånd. Posti Ab arbetar även aktivt för att förbättra cybersäkerheten.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 235/2017 rd

Regeringens proposition till ändring av postlagen föreslår två ändringar i regleringen av adressregistret. Först och främst kan ett postföretag för att förbättra tillgången överlåta samfundens adressuppgifter utan begränsningar till instanser som önskar erhålla dessa. Uppgifterna om samfund är inte personuppgifter så de ska fritt kunna överlåtas till exempel för marknadsföringssyften. Överlåttandet av uppgifter föreslås inte ändras till några andra delar än gällande samfundens uppgifter. Till alla andra delar, som för sekretessbelagda adressuppgifters del, förblir regleringen som idag. Å andra sidan föreslås att priset för adressregisteruppgifterna istället för ett pris i kostnadsriktning skulle vara den kostnad som bildas av att plocka ut adressuppgifterna och ordna med överlämnandet.

Enligt 38 § i postlagen har postföretagen rätt att för bedrivande av postverksamheten och för förmedling av andra försändelser än dem som ingår i postverksamheten förvalta ett adressregister över adressater. Ett postföretag får avtala om förvaltande av adressregistret med ett annat företag. Uppgifterna kan därmed inte överlämnas till vem som helst, eftersom enbart en anmälan till Kommunikationsverket inte innebär att en enskild aktör i och med anmälan har grundat ett postföretag. I postlagen finns bestämmelser om postföretagens skyldigheter såsom dess ansvar, tystnadsplikt och säkerställande av sekretessen i fråga om förtroliga meddelanden. Att göra en anmälan ger i sig företaget inga rättigheter eller skyldigheter. De rättigheter som beviljas postföretagen eller de skyldigheter som ställts upp gäller endast företag som de facto utövar den verksamhet som avses i lagen. Om alla postföretag förpliktigas att upprätthålla ett system för adressändring skulle det i praktiken innebära att medborgare och företag ska anmäla sin adressändring till flera olika instanser, vilket inte är ändamålsenligt, eftersom adressändringstjänsten måste fås från en lucka, så att säga. Med undantag av Posti Ab erbjuder de övriga postföretagen sina tjänster endast för avtalskunder med vilka de ingått kommersiella avtal om postförsändelser. Därför reglerar postlagen inga andra kvalitetsstandarder än för den som erbjuder samhällsomfattande tjänster.

I förslaget till postlag föreslås att Posti Ab ska utnyttja anskaffningsförfarandet för att anordna de samhällsomfattande tjänsterna i områdena utanför tidigutdelningsområdena. Posti Ab utnyttjar underleverantörer redan idag. Propositionen till postlag ger tillsammans med lagen om transportservice möjligheter till en verklig kombination av transporter, vilket skapar möjligheter för att utveckla nya tjänster och arbetsplatser just i glesbygdsområdena. Den som erbjuder samhällsomfattande tjänster har prövningsrätt att besluta om hurdana försändelser som konkurrensutsätts i olika områden och hurdana områdeshelheter konkurrensutsättningen gäller. Den som erbjuder samhällsomfattande tjänster tar hand om övervakningen av underleverantören och för att de kvalitetskrav Kommunikationsverket ställt upp för Posti Ab förverkligas, för att alla medborgare även i framtiden ska erbjudas posttjänster av hög kvalitet.

Enligt rådet för bedömning av lagstiftningen har postlagsförslagets sysselsättningsinverknings genomgått en tillräcklig utredning, trots att rådet konstaterade att de riktgivande kvantitativa uppskattningarna av sysselsättningsinverkningsorna borde framställas i den mån det är möjligt. Det är utmanande att uppskatta de kvantitativa sysselsättningsinverkningsorna eftersom vi först

Svar på skriftligt spörsmål SSS 235/2017 rd

efter Posti Ab:s upphandlingsförfarande kan se i hur stor grad de övriga utdelningsföretagen vid sidan av den som erbjuder de samhällsomfattande tjänsterna börjar bjuda ut utdelningstjänster. Å andra sidan kan ett stort intresse för att erbjuda utdelningstjänster i glesbygdsområden leda till att Posti Ab:s anställda sägs upp, men å andra sidan innebär detta nya arbetsplatser hos de andra som erbjuder utdelningstjänster. Om de övriga utdelningsföretagen i något område inte nappar på konkurrensutsättningen gjord av Posti Ab fortsätter Posti Ab:s utdelning som idag.

Hur som helst är det skäl att betona att propositionen till postlag inte är orsaken till att Posti Ab har tvingats, och eventuellt även i framtiden tvingas, anpassa sina verksamheter. Orsaken är att digitaliseringen lett till att antalet försändelser som delas ut, särskilt försändelser med frimärken, har minskat och kommer att minska betydligt.

Helsingfors den 14 juni 2017

Kommunikationsminister Anne Berner